

ZİRAİ TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Doç. Dr. Mehmet Settar ÜNAL

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-625-399-997-1

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Zirai Terimler Sözlüğü

Yayıncı Sertifika No
47518

Yazar
Doç. Dr. Mehmet Settar ÜNAL
ORCID iD: 0000-0001-5903-0157

Baskı ve Cilt
Vadi Matbaacılık

Yayın Koordinatörü
Yasin DİLMEN

Bisac Code
TEC003080

DOI
10.37609/akya.2651

Kütüphane Kimlik Kartı
Ünal, Mehmet Settar.

Zirai Terimler Sözlüğü / Mehmet Settar Ünal.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
348 s. : şekil, tablo ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253999971
1. Sözlük.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Tarımsal üretim, bitkisel ve hayvansal üretimi içine alan oldukça kapsamlı bir meslek dalıdır. Tarım; Botanik, Gıda, İstatistik, İklim Bilimi, Zooloji ve Ekonomi gibi temel ve uygulamalı bilim dalları ile oldukça yakından ilişki içerisinde dir. Bunun için tarımla uğraşanların meslekleri ile ilgili terimlere hakim olmaları önemlidir. Mevcut bilgilerin kullanıcılara iletilmesinde ise iletişim kanalları önemli bir rol üstlenmiştir. Büyük bir emek ve itina ile hazırlanan bu sözlük; alfabetik sıraya göre düzenlenmiş, terimlerin Türkçe ve İngilizce anlamlarının yanında Latince karşılıklarına da yer verilmeye çalışılmış, ancak İngilizce veya Latince karşılıkları tespit edilemeyen terimler Türkçe olarak verilmiş ve yine terimlerle ilgili kısa açıklamalarda bulunulmuştur. Eser, özenle hazırlanmasına karşın gözden kaçan birtakım yazım ve teknik hataların yapılması mümkün olup, bu hata ve eksikliklerin giderilmesi için yapılacak her türlü eleştiri memnuniyetle karşılanacaktır. Eserin, başta zirai alanda çalışmalar yapan bilim insanları olmak üzere, ilgilenen ve ihtiyaç duyan herkese faydalı olmasını dilerim. Bu sözlüğün hazırlanması sırasında başta ailem olmak üzere, sözlüğün tüm hazırlık aşamalarında emeğini esirgemeyen Zir. Yük. Müh. M. Naim DEMİRTAŞ'a, yine sözlüğün bazı bölümlerinin hazırlanmasına katkıda bulunan Prof. Dr. B. Murat ASMA ve teknik ve idari tüm personele, gösterdikleri fedakârlık ve destekleri için şükranlarımı sunarım.

Doç. Dr. Mehmet Settar ÜNAL

Ağustos 2024

İÇİNDEKİLER

A.....	1
B.....	23
C.....	37
Ç.....	40
D.....	48
E.....	66
F.....	83
G.....	93
H.....	105
I.....	119
İ.....	121
J.....	130
K.....	133
L.....	166
M.....	170
N.....	188
O.....	193
Ö.....	202
P.....	206
R.....	228
S.....	236
Ş.....	268

İÇİNDEKİLER

T.....	270
U.....	294
Ü.....	297
V.....	300
W.....	305
X.....	306
Y.....	307
Z.....	323
KAYNAKLAR.....	327
TARIMSAL TERİMLERLE İLGİLİ GÖRSELLER.....	331
ÖZGEÇMİŞ.....	342

KAYNAKLAR

- Adak, S., 2019. Bitkisel Gen Kaynakları. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1648, Ders kitabı: 599. 240s., Ankara.
- Ağaoğlu, Y.S., 1999. Bilimsel ve Uygulamalı Bağcılık. Cilt: 1, Asma Biyolojisi, Kavaklıdere Eğitim Yayınları, No: 1, 204s., Ankara.
- Ağaoğlu, Y.S., 2002. Bilimsel ve Uygulamalı Bağcılık (Asma Fizyolojisi I). Kavaklıdere Eğitim Yayınları, No: 5, 444s., Ankara.
- Ağaoğlu, Y.S., Çelik, H., Çelik, M., Fidan, Y., Gülşen, Y., Günay, A., Halloran, N., Köksal, İ., Yanmaz, R., 2019. Genel Bahçe Bitkileri. 8. Baskı, Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1645, Ders kitabı: 596. 369s., Ankara.
- Akalan, İ., 1983. Toprak Bilgisi. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 878, Ders kitabı: 346. 369s., Ankara.
- Aktaş, M., 2004. Bitkilerde Beslenme Bozuklukları ve Tanınmaları. Türkiye 3. Ulusal Gübre Kongresi, Tarım-Sanayi-Çevre, 11-13 Ekim 2004, 2. Cilt, 1118-1186s., Tokat.
- Aküzüm, T., Erözel, A.Z., Evsahibioğlu, A.N., Kodal, S., Tokgöz, A., Öztürk, F., Beyribey, M., Selenay, F., Yurtsever, E., 1994. Meteoroloji I. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1325, Ders kitabı: 384. 164s., Ankara.
- Algan, N., 1999. Ekolojik Tarımda Ekim Nöbeti (Ekolojik Tarım). ETO (Ekolojik Tarım Organizasyonu). 268s., İzmir.
- Alpaslan, M., Güneş, A., İnal, A., 2013. Deneme Tekniği. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1614, Ders kitabı: 566. 449s., Ankara.
- Anonim, 2003. Sebzeçilik 1. T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı. Yaygın Çiftçi Eğitim Projesi (YAYÇEP). 226s., Ankara.
- Anonim, 2015. Çölleşme/Arazi Bozulumu ve Kuraklıkla Mücadele Terimler Sözlüğü. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı. Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü. 452., Ankara.
- Artık, N. ve Velioğlu, Y.S., 2022. Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri. <https://acikders.ankara.edu.tr/course/view.php?id=428> 8.8.2022
- Asma, B. M., 2011. Her Yönüyle Kayısı. Uyum Ajans. 366s., Ankara., 2021. Dünya ve Türkiye Bağcılığı (Bağcılık/Üzüm Yetiştiriciliği). Tarım Gündem Dergisi Özel Sayısı, Metro Matbaacılık, 175s., İzmir.
- Atilla, A., 1999. Yeşil Gübreleme (Ekolojik Tarım). ETO (Ekolojik Tarım Organizasyonu). 268s., İzmir.
- Avcıoğlu, A.O., Dayıoğlu, M.A., 2016. Yenilenebilir Enerji Kaynakları ve Teknolojileri. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1637, Ders kitabı: 588. 256s., Ankara.
- Ayyıldız, M., 1984. Ölçme Bilgisi. 2. Baskı, Ankara Üni. Zir. Fak. Yayınları: 550, Ders kitabı: 182. 254s., Ankara.
- Ayyıldız, Z., Karslı, Z., Sarıtış, H., Gökalp, Y., Çınar, M, Çelik, A., 2007. Sulamanın Temel Esasları 2. Tarım ve Köyişl. Bak., Zirai Üretim İşletmesi ve Per. Eğt. Mrk. Müd., Yayın No: 3, 151s., Adana.
- Bülbül, R., Tepeli, E., Gökalp, Y., Sarıtış, H., Çelik, A., Çınar, M., 2008. Damla Sulama Sistemleri. T.C. Tarım ve Köyişl. Bak., Adana Zirai Üretim İşletmesi ve Personel Eğt. Merkezi Müd., Yayın No: 17, 184s., Adana.

- Çelik, S., 2011. Bağcılık (Ampeloloji). Namık Kemal Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, 427s., Tekirdağ.
- Çelik, S., 2014. Bahçe Ürünlerinin Hasadı ve Muhafazası (Olgunlaşma, Hasat, Önsoğutma, Ambalaj, Depolama, Taşıma ve Pazarlama). Namık Kemal Ün. Yayın no. 20, Ders Kitabı No. 10, 307s., Tekirdağ.
- Çelik, S., 2018. Organik Bağcılık. Namık Kemal Ün. Yayın no. 2.08-026-0029/B-II, 183s., Tekirdağ.
- Darıcı, O., 1977. İngilizce-Türkçe Tarım Sözlüğü. 3 Er Ofset, 370s., Ankara.
- Değirmenci, Y., Manyaz, İ., Güzelaydın, İ., Erkuş, E., Koçak, F., Arı, B., 2008. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık. Ankara Tarım ve Köyişleri Bak., Teşkilatlanma ve Destekleme Gn. Müd., 424s., Ankara.
- Düzgüneş, O., Ekingen, R., 1983. Genetik. 2. Baskı, Ankara Üni. Zir. Fak. Yayınları: 555, Ders kitabı: 187. 343s., Ankara.
- Eraktan, S.N., 2016. Ekonomi. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın No: 1633, Ders kitabı: 584. 263s., Ankara.
- Erdiller, G., 1985. Fitopatoloji. Ankara Üni. Zir. Fak. Bitki Koruma Böl., 228s., Ankara.
- Erdoğan, E., Erdinç, L., 2022. Peyzaj Yapıları. Ankara Üni. Zir. Fak. Peyzaj Mimarlığı Böl., Yayın No: 1571, Ders Kitabı: 523, 145s., Ankara.
- Ertuğrul, M., Delal, G., Cedden, F., Akman, N., Yener, S.M., Türkoğlu, M., Elibol, O., Fıratlı, Ç., Gençer, H.V., 2011. Hayvan Yetiştirme. T.C. Anadolu Üniversitesi yayını no: 2255, Açıköğretim Fakültesi yayını no: 1252, 247s., Eskişehir.
- Eser, D., Bakır, Ö., Geçit, H.H., Emeklier, H.Y., 2000. Tarımsal Ekoloji Terim ve Tanımlar Sözlüğü. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın No: 1474, Yardımcı Ders Kitabı 439, 95s., Ankara.
- Eser, D. ve Geçit, H.H., 2018. Ekoloji. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1642, Ders kitabı: 593. 192s., Ankara.
- Eşitken, A., 2020. Ilıman İklim Meyve Ağaçları Fizyolojisi. Atlas Akademisi. 625s., Konya.
- Eşiyok, D., 2012. Kışlık ve Yazlık Sebze Yetiştiriciliği. Ege Üni. Zir. Fak. Bahçe Bitkileri, 404s., İzmir.
- Fidan, Y., 1985. Özel Bağcılık A. Ü. Zir. Fak. Yayınları, No: 930, Ders Kitabı No: 265, 400s., Ankara.
- Filya, İ., Canbolat, Ö., Ak, İ., Alçiçek, A., Kırkpınar, F., 2013. Hayvan Besleme. T.C. Anadolu Üniversitesi yayını no: 2244, Açıköğretim Fakültesi yayını no: 1243, 223s., Eskişehir.
- Gökbayrak, Z., Keskin, N., İşçi, B., 2022. Asma Anatomisi ve Fizyolojisi (Markus Keller'den Tercüme). Akademisyen Kitapevi, 472s., Ankara.
- Gökçora, H., 1983. Bitki Islahı. Ankara Üni. Zir. Fak. Tarla Bitkileri Bölümü. Yayın No: 870, Ders kitabı: 235. 470s., Ankara.
- Günay, A., 1983. Özel Sebze Yetiştiriciliği. Çağ Matbaası. 312s., Ankara.
- Günay, A., 1982. Sebzeçilik. Çağ Matbaası. 276s., Ankara.
- Güneş, A., Alpaslan M., İnal, A., 2013. Bitki Besleme ve Gübreleme. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayınları: 1581, Ders kitabı: 533. 579s., Ankara.
- Güngör, Y., Erözel, A.Z., Yıldırım, O., 2018. Sulama. Ankara Üni. Ziraat Fakültesi, Tarımsal Yapılar ve Sulama Böl., Yayın No: 1592, Ders Kitapları 544, Ankara.
- Hatipoğlu, R., 2018. Bitki Biyoteknolojisi. Ç.Ü. Zir. Fak. Genel Yayın No: 190, Ders Kitapları Yayın No: A-58, 176s., Adana.

- <https://acikders.ankara.edu.tr/course/view.php?id=18125.8.2022>
- [https://akademik.adu.edu.tr/myo/cine/webfolders/File/ders%20notlari /Gida%20temel %20islemler %20II.pdf](https://akademik.adu.edu.tr/myo/cine/webfolders/File/ders%20notlari/Gida%20temel%20islemler%20II.pdf) 12.8.2022
- <https://ziraatweb.com/sut-teknolojisi-ders-notlari/> 25.8.2022
- <https://www.gamтели.com/2021/02/bilgisayar-terimler-sozlugu-pdf.html> 20.9.2022
- https://www.tarimziraat.com/tarim_sozlugu/1275/fusarium_nedir 2.9.2022
- <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.iliksoft.ZooDICT> 11.10.2022
- <https://kocarcilik.com/bal-arisi/ari-ailesi/> 19.10.2022
- [http://www.lokantalarim.net/serbest-kursu/dana-etinin-bolumleri /](http://www.lokantalarim.net/serbest-kursu/dana-etinin-bolumleri/) 20.10.2022
- <https://www.ekovitrin.com/guncel/tranc-dos-bonfile-kurbanlik-hayvanin-neresinden-hangi-et-cikar-h108417.html> 20.11.2022
- https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/121804/mod_resource/content/0/Konu%2014.pdf 29.10.2022
- İşık, E., Aksu, Ş., Damgacı, E., Ergun, C., Erkal, S., 2004. Mantar Yetiştiriciliği (2. Baskı). Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, 92s., Yalova.
- İşcan, S., Tepeli, E., Uyan, A., Yaşar, M., Çavdar, A., 2007. Sulamanın Temel Esasları 1. T.C. Tarım ve Köyişl. Bak., Adana Zirai Üretim İşletmesi ve Personel Eğt. Merkezi Müd., Yayın No: 2, 208s., Adana.
- İşcan, S., Tepeli, E., Uyan, A., Yaşar, M., Çavdar, A., 2012. Sulama Sistemlerinin Projelendirilmesi. T.C. Tarım ve Köyişl. Bak., Adana Zirai Üretim İşletmesi ve Personel Eğt. Merkezi Müd., Yayın No: 4, 272s., Adana.
- Kabasakal, A. 1990. İncir Yetiştiriciliği. Tarımsal Araştırmaları Destekleme ve Geliştirme Vakfı (TAV). Yayın No. 20, 95s., Yalova.
- Kacar, B., 1984. Bitki Besleme. Ankara Üni. Zir. Fak. Toprak Böl., Yayın No. 899, Ders Kitabı. 250, 317s., Ankara.
- Kacar, B., Katkat, V., Öztürk, Ş., 2013. Bitki Fizyolojisi. Ankara Ü. Zir. Fak. Yayınları 1153, Ders Kitabı: 323, Ankara.
- Kacar, B., 1994. Gübre Bilgisi. Ankara Üni. Zir. Fak. Toprak Böl., Yayın No. 1383, Ders Kitabı. 397, 456s., Ankara.
- Kansu, İ.A., 1982. Genel Entomoloji. Ankara Üni. Zir. Fak. Bitki Koruma Böl., Ankara Basım Sanayii, 326s., Ankara.
- Karaçalı, İ., 2011. Tarımsal Ürünlerin Muhafazası. Ege Üni. Zir. Fak. Yayın No. 555, Genişletilmiş 2. Baskı, 139s., İzmir.
- Karaçalı, İ., 2016. Bahçe Ürünlerin Muhafaza ve Pazarlaması. Ege Üni. Zir. Fak. Yayın No. 494, 10. Baskı, 456s., İzmir.
- Karamanoğlu, K., 1983. Genel Botanik. Çağlayan Kitapevi, 367s., İstanbul.
- Karaoğlu, M., 2014. Tarım Sözlüğü (Agricultural English Dictionary). Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Lmt. Şti., 388s., Ankara.
- Karol, S., Suludere, Z., Ayvalı, C., 2010. Biyoloji Terimleri Sözlüğü. Türk Dil Kurumu Yayınları, 1067s., Ankara.
- Kaşka, N., Yılmaz, M., 1997. Bahçe Bitkileri Yetiştirme Tekniği. Çukurova Üni. Zir. Fak. Ders Kitabı No. 52, 601s., Adana.
- Katırcıoğlu, Z., Aktaş, H., 2014. Fitopatolojik Terimler Sözlüğü. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın No: 1615, Yardımcı Ders kitabı: 567. 61s., Ankara.
- Kısmalı, Ş., Turanlı, F., 1999. Ekolojik Tarımda Biyoteknik Mücadele (Ekolojik Tarım). ETO (Ekolojik Tarım Organizasyonu). S.268, İzmir.

- Mısırdalı, H., 2018. Bitki Biyolojisi. Nisan Kitabevi, 235s., Kütahya.
- Mülayim, Z.G., 1985. Tarımsal Kıymet Takdiri. 3. Baskı, Ankara Üni. Zir. Fak. Yayınları: 935, Ders kitabı: 266. 217s., Ankara.
- Mülayim, Z.G., Güneş, T., 1986. Yeni Bilirkişi Rehberi. Ankara Üni. Zir. Fak. Tarım Ekonomisi Bölümü, Ayyıldız Matbaası AŞ., 130s., Ankara
- Öğütçü, Z.; Elçi, Ş.; Geçit, H.H., 1984. Tarla Bitkileri. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayınları: 910, Ders kitabı: 4. 322s., Ankara.
- Öz, F., Büyükyılmaz, M., Burak, M., 2003. Bodur Meyve Yetiştiriciliği. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü. Genişletilmiş 2. Baskı, Yayın No. 73, 51s., Yalova.
- Özbek, H., 1988. Toprak Bilgisi. Çukurova Üni. Zir. Fak. Toprak Bölümü. Ders Kitabı No. 34, 174s., Adana.
- Özbek, S., 1989. Genel Meyvecilik. Çukurova Üni. Zir. Fak. Ders Kitabı No. 31, 386s., Adana.
- Özçelik, A., 2015. Tarım Tarihi ve Deontolojisi. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın no: 1623, Ders kitabı: 575. 372s., Ankara.
- Özçelik, A., 2020. Tarımda Örgütlenme ve Kooperatifçilik. Ankara Üni. Zir. Fak. Tarım Ekonomisi Böl., Yayın no: 1651, Ders kitabı: 602. 184s., Ankara.
- Sarıbaş, M., 2016. Ormancılık Terimleri Sözlüğü. Türk Dil Kurumu Yayınları, 676s., Ankara.
- Sönmez, N., Balaban, A., Benli, E., 1984. Kültürteknik. Ankara Üni., Zir. Fak. Yayınları: 911, Ders Kitabı: 255s., Ankara.
- Şeniz, V. 1985. Bahçe Bitkilerinin Islahı. Uludağ Üni., Zir. Fak. Ders Notları No. 13, 202s., Bursa.
- Terzi, Y., 2018. Temel İstatistik I (Ders Notları). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. İstatistik Bölümü, 139s., Samsun.
- TSE. Türk Standartları Enstitüsü. Meyvecilik Terimleri ve Tanımları. TS 39/79 1983. Ankara.
- TSE. Türk Standartları Enstitüsü. Bağcılık. Terbiye Şekli ve Kuralları. TS 8465/Nisan 1990. Ankara.
- TSE. Türk Standartları Enstitüsü. Bağcılık Terimleri ve Tanımları. TS 4058/Kasım 1983. Ankara.
- Uzun, İ., 2011. Bağcılık El Kitabı. Hasad Yayıncılık, İstanbul, 153s.
- Ünal, M.S., 2022. Genel Bağcılık. Akademisyen Kitabevi. 380s., Ankara.
- Ünal, M.S., 2006. Arıcılık. Özemek Matbaası. Sivas, 103.
- Weaver, R.J., 1976. Grape Growing. A Wiley-Interscience Publication, Toronto.
- Yavuzcan, G., Çilingir, İ., Yüksel, G., 1986. Birimler ve Simgeler. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayınları: 982, Derlemeler 25, 31s., Ankara.
- Yazgan, A., 1989. Plastik Örtüler Altında Sebzecilik (Çeviri). Çukurova Üni. Zir. Fak. Yardımcı Ders Kitabı No. 22, 127s., Adana.
- Yazgan, M.E., Uslu, A., Özyavuz, M., 2013. İç Mekan Bitkileri ve Tasarımı. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın No: 1609, Ders Kitabı: 561, 280s., Ankara.
- Yetişmeyen, A., 2005. Süt Teknolojisi. Ankara Üni. Zir. Fak. Yayın No: 1546, Ders Kitabı: 499, 229s., Ankara.
- Yoldaş, Z., 1639. Ekolojik Tarımda Biyolojik Savaş (Ekolojik Tarım). ETO (Ekolojik Tarım Organizasyonu). 268s., İzmir.